

SZAKVIZSGA TÉTELEK

2016.

Klinikai és mentálhigiéniai szakpszichológus szakképzés

Felnőtt szak (91 tétel)

A szakvizsga tételek 3 fő témakört ölelnek fel, az elméleti vizsgán a jelölt mindhárom témakörből húz egy tételt.

I. Pszichopatológia és patopszichológia (31 tétel)

II. Klinikai pszichodiagnosztika és kutatómódszertan. Fejlődési pszichopatológia (28 tétel)

1. Klinikai pszichodiagnosztika és kutatómódszertan (20 tétel)

2. Fejlődési pszichopatológia (8 tétel)

III. Intervenciók (összesen 31 tétel)

1. Pszichoterápia (18 tétel)

2. Mentálhigiéné és egészséglélektan (7 tétel)

3. A klinikai pszichológia alkalmazási területei a medicinában (6 tétel)

RÉSZLETES TÉMAKÖRÖK:

I. Pszichopatológia és patopszichológia (31)

1. A normalitás és az abnormalitás fogalma a pszichopatológiában.
2. A pszichikus zavarok eredetének elméleti paradigmái – a pszichoanalitikus és a tanuláselméleti gondolati modellek.
3. A pszichikus zavarok eredetének elméleti paradigmái – a fenomenológiai és az organikus gondolati modellek.
4. Pszichopatológiai jelenségek: a percepció zavarai.
5. Pszichopatológiai jelenségek: a gondolkodás zavarai.
6. Pszichopatológiai jelenségek: az emlékezés zavarai.
7. Pszichopatológiai jelenségek: a figyelem zavarai, orientációs zavarok, mozgászavarok.

8. Pszichopatológiai jelenségek: beszéd, írás, cselekvés- és tevékenységzavarok.
9. Az érzelmi élet zavarai.
10. A mentális zavarok osztályozása a BNO-10 és a DSM-IV-R illetve a DSM-5 . szerint.
A változás főbb szempontjai. Az osztályozás általános kérdései.
11. Szorongásos zavarok, fóbiák és pánikbetegség.
12. Obszesszív-kompulzív zavarok.
13. A PTSD és a generalizált szorongás
14. Disszociáció, konverzió és szomatiform tünetképződés.
15. Specifikus személyiségzavarok: „A” csoport.
16. Specifikus személyiségzavarok: „B” csoport.
17. Specifikus személyiségzavarok: „C” csoport
18. Pszichoszexuális zavarok.
19. Táplálkozási és evészavarok.
20. Alvászavarok.
21. Szenvedélybetegségek (alkohol, drog és viselkedési függőségek).
22. Krízisállapotok.
23. Az öngyilkosság (felmérése, rizikótényezők, magyarázó elméletek, a preszuicidális szindróma).
24. Affektív zavarok.
25. Organikus és szimptomás mentális zavarok.
26. Skizofrénia, skizofrénia spektrum zavarok.
27. Hebefrén, kataton és simplex skizofrénia. Tartós paranoid állapotok akut és átmeneti pszichotikus zavarok.
28. Az értelmi fejlődés zavarai (mentális retardáció) gyermek- és serdülőkorban.
29. Pervazív zavarok a gyermekkorban.
30. Szorongásos zavarok gyermek- és serdülőkorban.
31. Magatartászavarok gyermek- és serdülőkorban.
32. Trauma, bántalmazás és elhanyagolás következtében kialakuló pszichés zavarok gyermekkorban.

II. Klinikai pszichodiagnosztika és kutatómódszertan. Fejlődési pszichopatológia (28)

II.1. Klinikai pszichodiagnosztika és kutatómódszertan (20)

1. A személyiségvizsgálat módszerei, csoportosításuk, elméleti hátterük. A bizonyítottan hatékony paradigma (EBM) megjelenése: valid és megbízható módszerek a pszichodiagnosztikában, Az EBM megalapozottsága, alapelvei, előnyei és hátrányai.
2. Az állapotfelmérés módszerei. Interjú típusok. A strukturálatlan (klinikai), a félig-strukturált (pl. kognitív és /vagy viselkedés szempontú) és a strukturált interjú (pl. SCID-I, SCID-II).
3. A viselkedésdiagnosztika elméleti háttere, funkciója és módszerei.
4. Kognitív szempontú állapotfelmérés; kognitív torzítások.
5. Az intelligencia vizsgálata: intelligencia-deficitok jelzése és diagnosztikája. Az intelligenciatesztek pszichodiagnosztikai alkalmazása az igazságügyi pszichológiában. A mentális színvonal mutatói a Rorschach tesztben.
6. Az MMPI klinikai pszichodiagnosztikai értelmezése, profilok felismerése.
7. Organicitás és mentális retardáció felmérése és diagnosztikai jegyei.
8. Funkciózavarok neuropszichológiai elemzése I.: A percepció zavarok, a figyelemzavarok és az orientációs zavarok diagnosztikája.
9. Funkciózavarok neuropszichológiai elemzése II.: Az emlékezési, gondolkodási és tanulási zavarok diagnosztikája.
10. A projektív technikán alapuló személyiségvizsgálat elmélete és alapfogalmai. A Rorschach teszt helye és kritikai szemlélete a személyiségvizsgáló eljárások között. Indikációk, kontraindikációk,
11. A Rorschach teszt pszichodiagnosztikai értelmezésének alapelvei: formalizált jegyek (felfogásmód, determinánsok, tartalom, gyakoriság) pszichodiagnosztikai értelmezése. A Rorschach teszt felszólító jelleg szerinti értelmezése. Kórspecifikus pszichodiagnosztikai jegyek és mutatók a Rorschach tesztben.
12. Diagnosztikai és differenciáldiagnosztikai támpontok a pszichózisok pszichodiagnosztikájában.
13. Személyiségzavarok pszichodiagnosztikai vizsgálati módszerei. (SCID-II, Young, TCI, Rorschach, stb).
14. Szorongásos állapotok pszichodiagnosztikai vizsgálati módszerei. Legalább 3 eszköz, támpont ismertetése a szorongásszint megállapítására.

15. Hangulatzavarok felismerése, pszichodiagnosztikus jegyek, differenciáldiagnosztikai támpontjai a projektív tesztekben, kérdőíves eljárásokban.
16. A szuicid veszélyeztetettség felismerése és felmérése a különböző tesztekben (modern kérdőíves eljárások, projektív eljárások).
17. Az addiktív spektrum kórképeinek pszichodiagnosztikája: alkohol- és drogfüggőség, evészavarok, kóros játékszenvedély.
18. A klinikai kutatás feladata. A klinikai kutatás célkitűzései, kérdésfeltevései; a klinikai kutatás korlátai. A klinikai lélektani kutatások főbb területei és módszertana. A bizonyítékokon alapuló gyógyítás kérdésfeltevései és alapelvei.
19. Vizsgálati módszerek a klinikai kutatásban: Az esettanulmány, és a kísérleti módszer. Kvalitatív és kvantitatív módszerek a klinikai kutatásban. Kísérleti elrendezések a klinikai lélektani kutatásban. Az adatok értékelésének módszerei és kérdései a klinikai lélektani kutatásban (megbízhatóság és érvényesség).
20. A pszichoterápiák hatékonyságának vizsgálati módszerei és eredményei.

II. 2. Fejlődéstan szempontú pszichopatológia (8)

1. A fejlődési pszichopatológia szemlélete, alaptételei és normalitásfogalma. A fejlődési pszichopatológia kutatási területei és stratégiái.
2. A fejlődés pszichopatológiai modelljei: a jellemző állapot (vonás) modell, a környezeti modell, az interakciós modellek és a tranzakcionális (transzformációs) modell.
3. A fejlődéspszichopatológia strukturális modelljei: Hartmann, Erikson.
4. Normális és patológiás fejlődés csecsemő- és gyermekkorban: Anna Freud, M. Mahler.
5. A fejlődéspszichopatológia tárgykapcsolati modellje: Melaine Klein, és D. Winnicott.
6. A fejlődéspszichopatológia szelf-fejlődési modelljei: Kohut és Kernberg.
7. A kötődélmélet hozzájárulása a korai fejlődés zavarok elméletéhez.
8. A modern csecsemőkutások hozzájárulása a korai én-fejlődés zavaraihoz: D. Stern elmélete.

III. INTERVENCIÓK (31)

III. 1. Pszichoterápia (18)

1. Pszichikus zavarok korrekciója pszichológiai módszerekkel. A pszichoterápia fogalma, célja, keretei. A terápiák közös vonásai.
2. A pszichoterápia nemzetközi és hazai története.
3. A pszichoterápiás gondolkodás szemléleti alapmodelljei.
4. Specifikus hatótényezők a pszichodinamikus terápiában és a kognitív viselkedésterápiában.
5. Specifikus hatótényezők a személyközpontú terápiában és a családterápiában.
6. A gyermek- és felnőtt terápiák különbözőségei.
7. A pszichoterápiás célkitűzés szintjei, terápiás terv és módszerválasztás. Specifikus és nem-specifikus hatótényezők a pszichoterápiákban.
8. A segítő szindróma és a kiégés jelensége. A kiégés felmérése és prevenciója.
9. A családterápia elméleti háttere, alapfogalmai, jellemzői. Indikációk és kontraindikációk a családterápiában.
10. Jelentősebb családterápiás irányzatok.
11. Csoportpszichoterápiás irányzatok. A csoportterápia hatótényezői. A pszichodráma.
12. A pszichoterápia tanuláselméleti modellje és hatótényezői.
13. A viselkedésterápia módszerei és alkalmazása a felnőttkori mentális zavarok kezelésében
14. A kognitív terápia elméleti háttere. A konceptualizálás.
15. A kognitív terápia standard hatótényezői, hatásmechanizmusa.
16. A pszichodinamikus kezelés főbb jellemzői és elméleti háttere.
17. A rövid dinamikus terápia folyamat-modelljei.
18. A személyközpontú terápia elmélete, fő fogalmai és módszerei. Indikációk és alkalmazási területek.

III. 2. Mentálhigiéné és egészséglélektan

19. A mentálhigiéné fogalma, története, irányzatai. A klinikai szakpszichológus mentálhigiéné tevékenységi lehetőségei. Iskolai és közösségi mentálhigiéné. A mentálhigiéné szerepe és lehetőségei a devianciák megelőzésében és kezelésében.
20. Az elsődleges, a másodlagos és a harmadlagos prevenció fogalma, intervenció, támogató és gondozó programok.
21. Az egészséglélektan meghatározása. Az egészséglélektan bio-pszicho-szociális modellje.
22. Kontroll, stressz, megbirkózási stratégiák.
23. A szív,- és érrendszeri megbetegedések klinikai egészségpszichológiai szemlélete.
24. A gasztrointestinális betegségek klinikai egészségpszichológiai szemlélete.
25. Pszichoneuroimmunológiai alapismeretek.

III. 3. A klinikai pszichológia alkalmazási területei a medicinában

26. A neuropszichológia elméleti modelljei; neuropszichológiai vizsgáló eljárások.
27. Addiktológia – szemléleti és beavatkozási modellek, koncepciók.
28. Az igazságügyi pszichológia definíciója, fő fogalmak és tevékenységi területek.
29. A klinikai pszichológia az időskorúak segítése területén.
30. Klinikai pszichológia a rehabilitációban.
31. A klinikai pszichológia szerepe és feladatai a szomatikus orvoslásban (alapellátás, belgyógyászat, szülészeti-nőgyógyászat, szervtranszplantáció, onkológia, stb.). Bizonyítottan hatékony klinikai pszichológiai intervenciók.